läikiwat nägu sugugi kirjeldada, mis Puurats Matsi kollaseid, ammu otsitud pükse nähes, tegi, — siin peaks nüüd osaw maalder wärwipintsliga pisut platsi astuma. Pikk kongis nina alanes mehel poole tolli wört suu ligemale, ning ähwardas selle koguni kinni katta, kihwad wõi wunsid wõi tutsparrad, kuda keegi kusagil maanurgas neid nimetab, tõusiwad paari tolli wäärt kõrgemalle, nii et otsad just ülemise kõrwa ääre poole näitasiwad, mokad läksiwad wiltu, ülemine pahema, ja alumine parema näu poole peale, lõug bakkas wärisema ning hambad lagisema, käsi seisis sirewille, kepi otsaga Matsi kuube ülewal hoides ning silmad wahtisiwad ühtelugu kollaseid pükse, mis wärwi poolest, pisut punakamad oliwad, kui wene saava sõäred.

Teemehed kogusiwad läbemalle kabe võrnitseja ümber kokku, kõigil oli selgeste arusaadaw, et mõlemad õige wihased oliwad, aga keski ei mõistnud täieste mikspärast. Negamõõda tõusis Matsi rusikas nagu suur raske sepa kabekäe wasar ikka kõrgemasse. Kõikugu kirjud ja wioliti mõtted käisiwad nüüd ta peast läbi. Waimus mõetis ta ree lainist, kas rusikaga ka ulataks üle sähwata, siis jälle pani orgimehe waskplakat müüsi ees ta mõtlema: sähärduse plakati peale polnud ta enne kunagi wõmmust saanud anda, kas tobtis nüüd nii ilma küsimata peale wirutada. Rusikas oli selle oja sees juba õla kõrguseni tõusnud.

Puurats, kelle keele paelad esmalt lukku oliwad läinud röõmu ja wiha pärast, et ammu oodetud kollanepüks korra ta kätte puutunud, tahtis parajaste pajatama ja sajatama hakata, seal juhtus ta Matsi rusikast silge käewarre otsas silmama ja terwe Matsi keha oli niisuguse ähwarduse kuju saanud, mis selgemalt kui mõne kuulsa kõnemehe suu wastaselle kuulutas: „Oota, wares, nüüd ma sulle kämlega walan.“ See oli Puuratsille koguni ootamata ja uus.

Ruttu astusiwad nüüd ka Rakwere nurga poisid rinda Matsi lähedalle, neile tegi sähärdune wäikene rusika söda ju wanast saadik palju nalja; nende selja taga tõusiwad Porkuni meeste kõrged torukübarad nähtawalle, nagu tahaks nad öösda: meie oleme ka siin; siis asusiwad weel mõned

Põltsamaa ja Wõõsiku mehed roodu, kes ka parajaste killawooriga Tallinna oliwad juhtunud ning kellel kodu õpiud rusikaamet ka wõeras kubermangus õige meelepäraline näis olema, peale selle töttawad weel mõned Järwa ja Harju poisid teiste sekka, nii et Matsi seljataga mõne silmapilgu järel terwe paras polk rusikamehi jõjaks walmis seisis. Puurats lõi pisut kohmetama ja kahwatama nii ükspäini suure hulga ees seistes. Ta lõi silmad korraks seljataha — seda nüüd ei tea küll keegi ütelda mikspärast; mõned arwawad, ta tahtnud näha, kas tee selja taga lahti, et putku wõiks panna, teised jälle, et ta silmad ümberpöörnud tähenduseks: sähärduse poisikeste karjaga ei maksa riielda, nad pole seda wäärt, et neile kepiga sõrme peale koputa, nende otsa wõib auus inimene ainult seljaga waadata — olgu nüüd sellega lugu, kuda on, aga omaks suureks troostiks nägi Puurats selja taga mõne tuttawa Harju poisi, ta oma kibelkonnast, sest Puurats oli ka maalt päritud, ning neil oliwad sähärdused näud, mis tunnistasiwad: „Wala kepiga, mete aitame ka!“ Selle töttu pööras ka Puurats silmad jälle Matsi poole ning kepp käes hakkas tõusma.

Porkuni mehed õõsitasiwad Matsi taga: „Tõmma talle, mis ta sind oma kepiga ähwardab!“ Matsil oligi parajaste rusikas winnas nagu püssi kukk, ta lõi weel pisut keha tagasi ja — sai niisuguse tõmmu kuklasse, et kohe ninali ree peale langes ning kollased saapad maast ülesse taewa poole kerkisiwad, umbes nii kui keegi hakkaks tiritamme kaswatama.

„Mis teud need on, mis ja siin teed?“ lõlas kui lõue mürin Matsile kõrwa, ning heal, mis neid sõnu pajatas, polnud talle mitte tundmata. Pitts pahemas käes, parem rusik walmis Matsile uut tõmmu andmas, nõnda seisis Matsi isa koraga ree taga püsti. Ta oli oma meestega Liiwale jõudnud ja weel parajal ajal manu saanud, kus rusika söda pidi algama.

Nüüd algas esmalt isa ja Puuratsi wahel käre seletamine ja õiendamine, Puurats sai kuulda, et tema wastane kõnemüristaja poeg, et ta odra koormaga linna tulnud ja ei mingit waltskaupa polnud wedanud; endisest ajast oli Matsi isa Puuratsille ka pisut tuttaw ja nõnda

Eesti rahwa Kasuline Kalender 1885 lk. 31